

PROGRAM

TERAPII LOGOPEDYCZNEJ

ROK SZKOLNY 2021/2022

WIEK DZIECKA	ARTYKULACJA GŁOSEK
Pierwsze miesiące życia- głuzenie	Powstają przypadkowe dźwięki
Ok. 6 miesiąca życia- gaworzenie	Powtarzanie usłyszanych dźwięków
1-2 rok życia- okres wyrazu	<p>Pojawiają się pierwsze wyrazy:</p> <p>-mama, tata, baba itd.</p> <p>Dziecko wymawia pierwsze samogłoski:</p> <p>-a,o,e,u,i,y oraz spółgłoski – p, pi, b, bi, m, mi, d,t,n</p> <p>Pod koniec drugiego roku życia pojawiają się wypowiedzi dwuwyrazowe</p>
2-3 rok życia	<p>Pojawiają się proste zdania.</p> <p>Dziecko wymawia samogłoski: ę, ą i spółgłoski -w,f, wi,fi, ś, ź, ć, dź, ń, l, li, k,g, ki, gi, ch, j, ł, s,z,c,dz</p>
4-5 rok życia	Pojawiają się głoski: sz, ż, cz, dż i głoska r

5-6 rok życia	Utrwalenie głosek szeregu szumiącego i głoski r
7 rok życia	Zakończenie rozwoju mowy dziecka- prawidłowa artykulacja wszystkich głosek

Cele terapii logopedycznej (ogólne):

- wszechstronne wspomaganie rozwoju mowy,
- kształcenie poprawnej wymowy,
- wzbogacenie zasobu słownictwa,
- rozwijanie percepcji słuchowej i wzrokowej,
- usuwanie wad, zaburzeń mowy.

Program pracy logopedycznej:

- badania przesiewowe,
- diagnoza logopedyczna,
- ćwiczenia oddechowe,
- ćwiczenia słuchu fonematycznego,

- ćwiczenia narządów artykulacyjnych,
- parasygmatyzm (głoski szeregu szumiącego) – najczęściej występujący
- sygmatyzm właściwy szeregu syczącego – najczęściej występujący.
- pararotacyzm – często występujący.
- ćwiczenia analizy i syntezy głoskowej prowadzone w trakcie utrwalania nowo powstałych dźwięków.

Ćwiczenia oddechowe

Etapy pracy	Metody, ćwiczenia
<p>Etap przygotowawczy (ćwiczenia oddechowe)</p>	<p>Ćwiczenia oddechowe mają na celu wypracowanie prawidłowego toru oddechowego, pogłębienie oddechu, wydłużenie fazy wydechowej, wyregulowanie rytmu wydechowego a także wzmacnianie i wykorzystanie siły napięcia mięśni oddechowych, nauczanie dziecka wstrzymywania powietrza, nauczanie dziecka wydychania powietrza na żądanie.</p> <p>-dmuchanie na kulki z waty, piórka,</p>

- chuchanie w ręce,
- wężanie kwiatów,
- nadmuchiwanie balonika,
- dmuchanie na piłeczkę pingpongową,
- gaszenie zapalanej świecy,
- ciche „mruczenie”,
- przedłużone wymawianie sylab typu: cha...,cho...,che...,chu...
- przenoszenie małych kawałków bibuły z jednego miejsca na drugie z wykorzystaniem rurki (na wdechu bez pomocy rąk); delikatne odłożenie bibulek,
- dmuchanie przez rurkę do szklanki z wodą mydlaną,
- puszczanie baniek,
- picie napojów przez rurkę

Parasygmatyzm (głoski szeregu szumiącego)

Etapy pracy	Metody, ćwiczenia
<p>Etap przygotowawczy (ćwiczenie narządów artykulacyjnych, ćwiczenia słuchu fonematycznego)</p>	<p>Ćwiczenia słuchu fonematycznego:</p> <p>- „Co słyszę?” dziecko z zamkniętymi oczami chwytając odgłosy dochodzące z ulicy, z otoczenia,</p> <p>- rozpoznawanie wytwarzanych dźwięków np. uderzenie pałeczką w szkło, kamień, drewno, toczenie różnych przedmiotów po podłodze (jaki przedmiot wydał ten dźwięk?), rozpoznawanie różnych rzeczy w zamkniętym pudełku przez potrząsanie nim, uderzanie klockami, łyżeczkami o siebie,</p> <p>- rozpoznawanie głosu, szmeru i źródła dźwięku, miejsca, kierunku, odległości,</p> <p>- rozpoznawanie osób po głosie,</p> <p>- rozpoznawanie melodii, rytmu,</p>

tempa, klaskanie w rytm,

-wyróżnianie wyrazów w zdaniu,

- wydzielanie sylab w wyrazach,

-wyodrębnianie samogłoski w nagłosie wyrazu,

-wydzielanie spółgłoski nagłosowej przez przedłużanie nagłosu,

-wyszukiwanie przedmiotów, których nazwa rozpoczyna się na daną spółgłoskę,

-wydzielanie głosek w łatwych wyrazach,

-wydzielanie spółgłoski wygłosowej poprzez jej przedłużanie,

-wydzielanie grup spółgłoskowych o trudnej budowie: *sta, pta, tło, blo...*,

-rozróżnianie wyrazów które różnią się tylko jedną głoską: *kosa-koza, piece-piecze, nosze-noże, kasa-kasza...*,

-rozróżnianie mowy prawidłowej od nieprawidłowej,

-klaskanie na wskazaną sylabę, głoskę.

Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów artykulacyjnych mogą być prowadzone w formie zadaniowej i zabawowej. Ćwiczenia przygotowawcze do prawidłowej realizacji głosek: *sz, ż, cz, dż*.

Język:

-buzia otwarta, czubek języka stuka po wałku dziąsłowym między zębami,

-buzia otwarta, czubek języka masuje wałek dziąsłowy, -czubkiem języka oblizujemy górne dziąsła,

-buzia otwarta, czubkiem języka dotykamy każdego zęba u góry,

-buzia otwarta, czubek języka naciska na wałek dziąsłowy,

-dokładne oblizywanie warg przy szeroko otwartych ustach,

-buzia otwarta czubek języka
przesuwa się od górnego wałka
dziąsłowego w stronę gardła,

Przyklejanie języka do
podniebienia i głośne odklejanie
go.

Wargi:

-zęby złączone, wargi zaokrąglone i
lekko wysunięte do przodu,
zamykają się i otwierają,

-ściągamy usta i wysuwamy do
przodu,

-na zmianę pokazujemy uśmiech i
wargi zaokrąglone przy złączonych
zębach,

-wymawiamy dokładnie
samogłoski:

i-u.

Uzyskanie nowej artykulacji głoski

Etap właściwej pracy logopedycznej
(wywołanie poprawnie brzmiącej głoski).

możliwe jest dzięki metodom
dobieranym indywidualnie do
potrzeb dziecka.

1. Metody samoistne (stosowane
jednocześnie lub łącznie):

– usprawniania narządów mowy,
słuchowa, wzrokowa, dotyku, czucia
skórnego, słów kluczowych.

2. Metody przekształcające:

– -substytucyjne (fonetyczno-
mechaniczne, czysto fonetyczne),

– -stopniowego przybliżania.

Głoski są wywoływane a następnie
utrwalane w następującej kolejności:
sz, ż, cz, dż.

Wypracowanie nowych stereotypów
ruchowych lub nawyków
artykulacyjnych poprzez
wielokrotne powtarzanie.

Utrwalanie wywołanego dźwięku w
sylabach, wyrazach, wyrażeniach,
zdaniach, tekstach, wierszach,
opowiadaniach w nagłosie,

Etap utrwalania i automatyzacji dźwięku w

<p>mowie kontrolowanej i spontanicznej</p>	<p>śródgłosie i w wygłosie wyrazów. Następnie prowadzone są ćwiczenia różnicujące substytuowane głoski: sz-s, ż-z, cz-c, dż-dz. Etap automatyzacji jest wtedy gdy dziecko mówi spontanicznie poprawnie nie włączając kontroli.</p>
--	--

Sygmatyzm właściwy (głoski szeregu syczącego)

<p>Etapy pracy</p>	<p>Metody, ćwiczenia</p>
<p>Etap przygotowawczy (ćwiczenie narządów artykulacyjnych)</p>	<p>Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów artykulacyjnych mogą być prowadzone w formie zadaniowej i zabawowej. Ćwiczenia przygotowawcze do prawidłowej realizacji głosek: s, z, c, dz.</p> <p>Język:</p> <p>-szeroki, luźny język układamy</p>

symetrycznie za dolnymi zębami,

-czubek języka opieramy o wewnętrzną stronę dolnych siekaczy, a przednią część grzbietu języka unosimy do górnych dziąseł

(ćwiczenie wykonujemy przy otwartej buzi),

-dmuchamy na język ułożony w górkę, na języku tworzy się rowek którym przechodzi powietrze wzdłuż linii środkowej,

-język zwijamy w rulonik i dmuchamy, strumień powietrza wyczuwamy na dłoni,

Wargi:

-wargi rozciągnięte w uśmiechu,

-wargi wyginamy w podkówki,

-odsłaniamy zbliżone do siebie zęby rozciągając wargi w uśmiechu, następnie zamykamy wargi,

-wymawiamy dokładnie samogłoski:

Etap właściwej pracy logopedycznej
(wywołanie poprawnie brzmiącej głoski).

e-o.

Uzyskanie nowej artykulacji głoski możliwe jest dzięki metodom dobieranym indywidualnie do potrzeb dziecka.

1. Metody samoistne (stosowane jednocześnie lub łącznie):

-usprawniania narządów mowy,

-słuchowa,

-wyjaśniania,

-wzrokowa,

-dotyku i czucia skórniego,

-naturalna,

– słów kluczowych.

2. Metody przekształcające:

- substytucyjne (fonetyczno-mechaniczne, czysto fonetyczne),

– stopniowego przybliżania.

<p>Etap utrwalania i automatyzacji dźwięku w mowie kontrolowanej i spontanicznej.</p>	<p>Wypracowanie nowych stereotypów ruchowych lub nawyków artykulacyjnych poprzez wielokrotne powtarzanie.</p> <p>Utrwalanie wywołanego dźwięku w sylabach, wyrazach, wyrażeniach, zdaniach, tekstach, wierszach, opowiadaniach w nagłosie, śródgłosie i w wygłosie wyrazów.</p> <p>Etap automatyzacji jest wtedy gdy dziecko mówi spontanicznie poprawnie nie włączając kontroli.</p>
---	---

Pararotacyzm

Etapy pracy	Metody, ćwiczenia
<p>Etap przygotowawczy (ćwiczenie narządów artykulacyjnych)</p>	<p>Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów artykulacyjnych mogą być prowadzone w formie zadaniowej i zabawowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> -malowanie językiem podniebienia, -unoszenie szerokiego języka do wałka dziąsłowego, -naśladowanie ssania cukierka

czubkiem języka,

-mlaskanie szerokim językiem po
podniebieniu,

-dotykanie czubkiem języka do
różnych punktów w jamie ustnej,

-dotykanie czubkiem języka do
wszystkich zębów górnych,

-rysowanie po podniebieniu
różnych figur geometrycznych,

-imitacja wypychania językiem
zbliżonych zębów,

-„parskanie” wydmuchiwanie
powietrza na rozluźnione wargi,

-wydmuchiwanie powietrza na
rozluźnione wargi i język wysunięty
między zęby,

-uderzenia języka po wałku
dziąsłowym z jednoczesnym
wymawianiem *ttttt, dddd, nnnn,*

najpierw powoli, potem coraz
szybciej, buzia otwarta,
uśmiechnięta, nieruchoma,

-uderzenia języka po wałku
dźwiękowym z jednoczesnym
wymawianiem *lelelele, lalalala,*
lylylyly,

– uderzenia języka po wałku
dźwiękowym z jednoczesnym
wymawianiem *tdn, tdn, tdn*
najpierw powoli, potem coraz
szybciej, buzia otwarta,
uśmiechnięta, nieruchoma,-

– wielokrotne wymawianie
połączeń *d-da, d-de, d-dy, d-du, d-*
do, czubek języka uderza o wałek
dźwiękowy,

– *przyklejenie czubka języka papilki i*
dmuchanie na czubek języka z jednoczesnym
wypychaniem języka

Uzyskanie nowej artykulacji głoski
możliwe jest dzięki metodom
dobieranym indywidualnie do
potrzeb dziecka.

1. Metody samoistne (stosowane
jednocześnie lub łącznie):

-usprawniania narządów mowy,

Etap właściwej pracy logopedycznej
(wywołanie poprawnie brzmiącej głoski,

utrwalenie jej w izolacji).

-słuchowa,

-wyjaśniania,

-wzrokowa,

-dotyku i czucia skórniego,

-naturalna,

– słów kluczowych.

2. Metody przekształcające:

- substytucyjne (fonetyczno-
mechaniczne, czysto fonetyczne),

stopniowego przybliżenia

3. Metody niesamoistne (stosowane w ostateczności):

– *uczulenia,*

– *-mechaniczne.*

Etap utrwalania i automatyzacji dźwięku w mowie kontrolowanej i spontanicznej.

Wypracowanie nowych stereotypów ruchowych lub nawyków artykulacyjnych poprzez wielokrotne powtarzanie.

Utrwalanie wywołanego dźwięku w

sylabach, wyrazach, wyrażeniach,
zdaniach, tekstach, wierszach,
opowiadaniach w nagłosie,
śródgłosie i w wygłosie wyrazów.
Etap automatyzacji jest wtedy gdy
dziecko mówi spontanicznie
poprawnie nie włączając kontroli.
Głoski są wywoływane a następnie
utrwalane w następujących
połączeniach spółgłoskowych
najczęściej w danej kolejności:

*tr; dr; pr; br; mr; fr; wr; sr; zr; śr; źr; kr;
gr, chr* oraz w połączeniach
samogłoskowych: *ra, ro, re, ru, ry.*

*Począprowadzone będą ćwiczenia różniące
substituowane głoski: r-l, r-j*